

Årsberetning 2019

Berger
Historielag

5.april 2020

Saksliste for avvikende årsmøte på grunn av COVID-19 situasjonen:

1. Utsendelse av årsberetning 2019
2. Utsendelse av revidert og godkjent regnskap og budsjett
3. Forslag til valg av styre for 2020

Merknad til gjennomføring av årsmøte 2019 for Berger Historielag:

I forbindelse med pågående kritiske situasjon med COVID-19 viruset, har myndighetene sterk anbefalt at det ikke gjennomføres møter eller sammenkomster med flere personer samlet. Myndighetene har også anmodet bedrifter, lag, foreninger og andre organisasjoner om å finne alternative måter for gjennomføring av pålagte eller planlagte organisatoriske eller driftsmessige arrangement.

Berger Historielag vil med dette grunnlag avholde årsmøte for 2019, gjennom digital utsendelse til de medlemmer hvor vi har tilgang til korrekt e-postadresse. Årsberetning vil også bli lagt ut i foreningens sosiale kanaler, samt at den blir sendt ut på anmodning til de som måtte ønske.

Godkjennelse av årsberetning, samt godkjennelse av nytt styre vil bli foretatt ved stilltiende aksept. Hvilket betyr at dersom styre ikke mottar skriftlige innsigelser på årsberetning, eller valgkomiteens forslag til nytt styre innen søndag 19. april 2020, er årsberetning og forslag til nytt styre å betrakte som godkjent.

Ved kommentarer benytt: e-postadresse: tom@wangmedia.no

Du kan også ringe/sende SMS til: 90 63 18 56 for å avtale overbringelse av skriftlige kommentarer.

Tom Wang
Leder Berger Historielag

Styrets medlemmer i 2019

Tom Wang	Leder
Anne Fjelnseth Johnsen	Kasserer (erstattet Pål Finsand ved hans bortgang)
Anne Bingen	Sekretær
Harald Hansen	Styremedlem
Anne Synnøve Vaagsland Horten	Styremedlem
Ellen Wang	Varamedlem
Rolf Stenberg	Varamedlem
Heidi Johansen	Revisor

Ressurspersoner 2019

Jacob Dyrdal, Tore Nerdrum, Marit Gåsland, Hugo Røed

Observatør på vegne av Vestfoldmuseene IKS: Hanne Synnøve Østerud

Berger Historielags formål:

- **Formidle lokalhistorie og lokal kunnskap om og fra Berger**
- **Innhente og samle historier, lokalkunnskap, samt bilder fra Berger**
- **Bidra til at innbyggere og andre blir kjent med Bergers historier**
- **Gi lokale opplevelser i samarbeid med innbyggere og andre**

Aktiviteter 2019

Berger Historielag avholdt i 2019 5 formelle styremøter, i tillegg til uformelle samlinger i forbindelse med arrangementer og vandringer.

Vi har gjennom 2019 (og de første månedene i 2020) gjennomført programfestede aktiviteter som planlagt. Vi setter stor pris på at så mange har fulgt våre vandringer og arrangementer. Det betyr at vi leverer i henhold til vårt formål. Like fullt er det viktig at medlemmer og andre som ønsker å delta, støtter opp om arrangementene fremover, for å ivareta vår spennende historie her på Berger.

Historielaget gjennomførte i 2019 følgende vandringer og åpne aktiviteter:

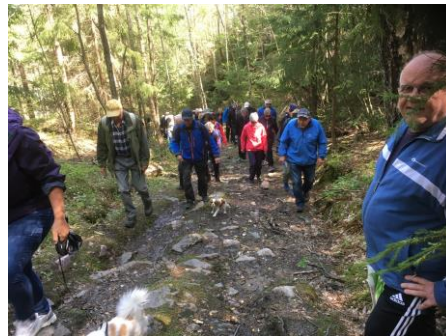
PÅ GAMMEL FERDSLSÅRE FRA SAND MOT VAMMEN- ÅRBOKVANDRING

Søndag 12.mai

Vandringen er inspirert av historien «Gamle ferdselsåre» i «Årbok for Svelvik 2018», og vil følge den gamle postveien fra Sand, over Brekke, via Marsvallbrua til Bjørnebråtan. Deltakerne vil få høre om blant annet de livsfarlige Brekkebakkene, om gårder og husmannsplasser. Det er ønskelig at de som har historier deler dem underveis.

Rolf gir her en god skildring av turen denne dagen:

I Praktfullt vårvær stilte det opp så mange som 56 deltagere, på årets historiske tur fra Sand storkiosk. Litt bakgrunnsstoff for veiene mellom Sande og Svelvik ble gjennomgått før vi gikk til Veieruddalen, for å begynne på den gamle postruten mellom Sand og Bjørnebråtan.

- Stopp var Veierud husmannsplass. Der ble historien til husmannsplassen gjennomgått fra begynnelsen til den siste bebygger. Det som var spesielt var at den lille plassen en gang i tiden brødfødde opp til 8 personer.
- Beskrev farligheten ved å kjøre disse bratte bakkene, på vinterstid.
- Stopp ved rodestein øverst i Brekkebakken. Fortalte litt om historien og rodesteinenes betydning.
- Brekke gård. Gikk igjennom en del av gårdshistorien, med et par anekdoter om å leve på gård for 150 til 200 år tilbake i tid.
- På vei ned fra Brekke. Fortalte om hoppbakken i Nasledalen. En av de første bakkene i Norge med flomlys.
- Litt lengre ned i bakken mot Blindevannsveien. Fortalte om hoppbakken kalt Brekkebakken, og slomløypen på andre siden av dalen mot Bjørnebråtan. Begge steder kan sees på Bergerfilmen fra 1956.
- Marswahlbroen. Fortalte om husmannsplassen, og leste historien om Jenny Marswahl. Da som tredjeperson, ikke som Jenny. Skrev den om litt, da Helene ikke kunne komme for å spille Jenny, som var planen. (se bilde)
- Stopp ved rodesteinen på Bjørnebråtan.
- Stopp ved Enkekassa i bunn av bakken ved Kafedammen (Solbergdammen). Dro historien om den. I tillegg til skomakeren tvers over veien for enkekassa.
- Gamle postkontoret.
- Deretter ønsket guiden alle vel hjem, og tusen takk for turen

OPPDAGELSESFERD OG SPIKING PÅ BORJERN

Søndag 16.juni

Midler fra Sparebankstiftelsen har gjort det mulig å skilte noen turstier, slik at steder på Berger, med interessant historie, kan gjøres bedre kjent for flere.

Denne søndagen fulgte ca. 30 barn og voksne nyskiltet tur fra Fossekleiva til Borjern.

Underveis stoppet vi og fikk høre historien om vaskehusene i Fossekleiva og om storhetstiden til hoppbakkene som ses på vei til Borjern; Dyrdalbakken med bakkerekord på 60,5 meter og treningsbakken Dyrdalkollen med bakkerekord på 33,5 meter.

Vi fant stedet der «1905» er hugget inn i fjellet, og snakket om hva som foregikk på Berger i forbindelse med unionsoppløsningen fra Sverige.

Siste stopp på Borjern var der det gamle utsiktstårnet hadde stått, og hvor det bare står noen rester igjen. Utsiktstårnet var en av observasjonspostene i det gamle systemet med luftvakt som ble etablert rett etter 1945, hvor mannskapet fra Heimevernet og som bodde på Berger hadde i oppgave å rapportere om fremmede fly og fiendtlige aktiviteter. Luftvakten ble lagt ned på slutten av 1950-tallet, og tårnet som sto og forfalt, ble revet i 1976.

Siden det regnet innimellom denne søndagen, ble det spikket nugattkniver under tak i Fossekleiva. Bjarne Kassin fra Svelvik Husflidslag veiledet ivrige spikkere. Nugattknivene ble selvfølgelig testet - og de virket kjempebra!

BESØK TIL YTRE ARNA

24.august

Sommeren 2018 ble det arrangert et historisk møte på Berger etter initiativ fra Berger Historielag. Der møttes styrer og medlemmer fra Ytre Arna Historielag, Partille Hembygdsforening og Berger Historielag.

I august 2019 ble det arrangert et nytt møte i Ytre Arna, hvor det hele startet, etter invitasjon fra Ytre Arna Historielag.

I 1856 kom Peter Jepsen til Ytre Arna hvor han så muligheten for å etablere en virksomhet basert på vannkraft. I den første fabrikken som ble bygget, bomullsfabrikken, jobbet det 150 personer allerede i 1851.

Vi fikk omvisningen i bomullsfabrikken hvor den opprinnelige virksomheten opphørte på 1970-tallet.

Fra 2012 huser fabrikken bedriften Oleana som produserer varer av høy kvalitet basert på italiensk merinoull og alpakka. Bedriften har i dag et 70-talls ansatte, og mye av produksjonen blir eksportert. I de samme gamle lokalene finner vi også Ytre Arna Museum som på en flott måte viser bygdens historie.

Vi ble tatt på en vandring rundt Ytre Arna hvor vi bl.a. besøkte Ytre Arna kirke som er bygget etter de samme tegningene som Berger kirke (arkitekt Schak August Steenberg Bull).

Vi fikk også se et par av de arbeiderboligene som er igjen og som er bygget på samme måte som arbeiderboligene på Berger. I Ytre Arna kalles disse husene for «hauen-hus». Til slutt besøkte vi Sentrumshuset som ble bygget i 1946 under en ny oppgangstid etter krigen.

LOKALHISTORISK TREFF MED FOKUS PÅ BERGER- Kulturminnedagene 2019

Søndag 15. september

Harald gir her en orientering fra dagen:

Kulturminnedagene 2019 ble markert med et arrangement i Fossekleiva søndag 15. september. Tema var «Fremtidens kulturarv».

Arrangementet var, i likhet med i 2017, et fellesarrangement i regi av Sande Historielag, Skoger og Konnerud Historielag, Tangen og Åskollen Historielag, Nesbygda Historielag, Svelvik Museumsforening og Berger Historielag.

Dagen ble åpnet i Teatersalen med en kort innledning om Bergers historie og fortsatte med et meget interessant intervju hvor Jørg Jebsen fortalte om sine erfaringer og opplevelser fra han vokste opp på Berger til han gikk av med pensjon 1995. Da hadde han bl.a. vært disponert på Berger fabrikk siden han overtok bedriften fra sin onkel i 1970.

Til slutt fremførte Terje Bullen og Peter Jebsen tre gamle nidviser fra Samhold. Deretter var det guidede museumsturer Rundt dammen var det også lagt opp en kultursti for barn i følge med foreldre/besteforeldre.

Etter lunsj ble det arrangert en historisk vandring fra Fossekleiva, forbi Samhold, Samvirkelaget og Bakeriet, og deretter ned den gamle Bergerveien til den nedre fabrikken, så videre til Bergerbukta (tidligere Strandveien), bort Bryggeveien forbi Hotell Parken og opp til kirken.

I kirken var det orgelmusikk ved Peter ved ankomst, og de glade vandrerne fikk høre historien om Berger kirke og spesielt om altertavlen malt av Axel Revold.

FOTOSAFARI- Opplev kulturminner og kulturmiljøet på Berger

Søndag 6.oktober

Paul Guanio-Uluru og Svelvik Fotoklubb hadde laget en flott ramme for deltakerne, som med kyndig veiledning fikk mulighet for å ta gode bilder av kulturmiljøet på Berger. Fotosafarien startet på Berger brygge med litt historie og hvor to tidsriktige modeller sto til rådighet og inngikk i bilder som ble tatt. Det vekslet mellom historier og fotografering fra brygga, til Stikker'n og renna før fotosafarien ble avsluttet med en skummel overraskelse ved nedre fabrikk...

TEMA: FOTOINNSAMLING- Historisk verksted

Onsdag 23.oktober

Berger Museum trenger nyere motiver fra Berger til samlingen sin, og historielaget ønsket å bidra ved å invitere innbyggere til å komme å få bilder avfotografert. Det var ikke så mange som kom, men de som kom bidro med mange bilder og også med motiver vi har sett få av fra før, som fra aktiviteten til Berger alpklubb. Tusen takk til dere som bidro! Det er ikke for sent å bidra med bilder, ta kontakt med historielaget så lager vi avtaler!

TEMA: NÆRINGSLIVET PÅ BERGER- Historisk verksted

Onsdag 13.november

Ett av historielagets mål er å innhente og samle historier, derfor ble det denne kvelden satt fokus på næringslivet på Berger. Vi plottet inn butikker og andre bedrifter på store kart, og noterte hva vi visste om disse; hvem som drev dem, og når, hvem som jobbet der, hva de drev med osv

En av bedriftene var handelsforeningen på Torvet, dvs. i krysset Nedregate og Bergerveien, som ble oppført i slutten av 1882. Handelsforeningen var en dagligvarebutikk med bakeri i underetasjen og leiligheter i 2. etasje. Bakeriet ga navnet til «Bakeribakken», som er bakken opp fra elven (med nedre fabrikk) til Torvet. I forbindelse med at Bergerveien («Nyveien» på folkemunne) ble bygget tidlig på 50-tallet, ble handelsforeningen revet. Omtrent samtidig ble Berger Samvirkelag etablert i en bygning bygget på dugnad ved siden av Samhold.

FAGFORENINGSAKTIVITET PÅ BERGER- I forbindelse med Novemberprosjektet

Søndag 09.-17.november

Fossekleiva Kultursenter og Berger museum arrangerer «Novemberprosjektet» hvert år, med mange arrangementer som om et tidsaktuelt tema. I år var temaet «Demokrati», og historielaget bidro med en liten utstilling om fagforeningens arbeid ved tekstilfabrikkene.

JUL PÅ BERGER I GAMLEDAGER- Aktiviteter i forbindelse med Mørketidsfesten i Fossekleiva

Søndag 24.november

Vi laget julepynt slik man gjorde i gamledager, og snakket om jul og juletradisjoner på Berger. Aktivitetene ble arrangert i samarbeid med Berger Museum som arrangerte lysstøping må gamlemetoden. Det var omtrent 100 barn og foresatte som var innom verkstedet i løpet av dagen for å lage julekort og pynt. Det så ut til at de voksne koste seg vel så mye som barna. Arrangementet har blitt en årlig begivenhet.

BRONSEALDEREN PÅ BERGER- Temakveld

Onsdag 5.februar 2020

Det var stor interesse for å høre om bronsealderen på Berger denne onsdagskvelden, også fra omkringliggende kommuner.

Anne Lene Melheim, arkeolog fra Kulturhistorisk museum i Oslo, deltok og satte bronsealderen på Berger i et større perspektiv. Hun kunne fortelle at historien her er veldig interessant.

Vi hørte og lærte om gravrøyser og -skikker, om funn av gjenstander og hvordan man levde på den tiden – både på Berger, i regionen, i Norge og i Skandinavia. Et av de interessante funnene på Berger er en beltekrok i bronse (se bilde).

Gullsmed Rune Eriksen, som tidligere drev «Runes gull og sølv» i Svelvik, brukte mønsteret fra beltekroken i sølvet han lagde til Vestfoldbunaden (se knappen på rød vest)

Dette var innledning til en bronsealdervandring i historielagets regi 30.august 2020.

Beltekrok av bronse funnet på Berger. Den er sett forfra og fra siden.

JEG LURER PÅ ... - Temakveld

Onsdag 11.mars 2020

Denne kvelden inviterte vi til å vise frem ting og tang du er nysgjerrig på, eller som kan være interessant for andre. Vi ble vist en tregjenstand med en dramatisk historie, reiseeffekter i miniatyr som hadde fulgt familien Jepsen på utenlandsreiser for over 100 år siden, et par gjenstander som vi forsøkte å finne ut hva kunne være og et gammelt fotoalbum som trengte reparasjon – hvem driver med sånt i dag?

Selv om det var få som møtte, var det interessant og en aktivitet vi har lyst til å gjenta.

**Tusen takk til alle hjelpere og støttespillere
som ikke er nevnt ved navn i denne årsberetningen!**

Turstiprosjektet

Historielaget har vært heldige som har et så aktivt medlem som Arvid Hanssen! Han har vært primus motor for turstiprosjektet, både for å planlegge, søke penger, bestille materiell og å gjennomføre! I 2019 ble det utført til sammen 86 dugnadstimer i prosjektet, og stier er ryddet og skilter satt opp. I 2020 vil vi fortsette prosjektet; knytte historier til steder, merke flere stier og trykke opp kart som vil bli tilgjengelig i Fossekleiva kultursenter.

Dugnad i arkivet

I 2019 er det ryddet og sortert masse i historielagets arkiv! Blant annet har Rolf Stenberg (bildet) brukt mange ledige timer og fått god oversikt over hva historielaget besitter. For eksempel kan vi nå bidra med historisk materiell når Berger IL skal markere sitt 125 års jubileum, det er vi glade for!

Områdeplan for Berger med tema kulturmiljø

Drammen kommune skal lage en områdeplan for Berger som blant annet omfatter bevaring av kulturmiljø, hvor det står at *Fossekleiva og gamle Berger, samt mye av området rundt er sterkt preget av vern og kulturhistorie. Dette skal videreføres og bevares i størst mulig grad.*

Berger historielag har levert høringsinnspill til planprogrammet hvor vi mente at områdeplanen må ha et innhold som i tilstrekkelig grad vil kunne bevare, synliggjøre og videreutvikle kulturmiljøet. Vi ba også om at innbyggere måtte involveres i arbeidet, både for å få forstå verdien av å være en del av kulturmiljøet og for å få tilstrekkelig kunnskap til å kunne ta vare på det.

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har fått i oppdrag å lage en kulturhistorisk stedsanalyse av Berger. Arbeidet med denne ble presentert av NIKU i forbindelse med temakvelden 5.februar. Historielaget har bidratt med informasjon og befaring, og vil informere våre medlemmer når det skal holdes medvirkningsmøte om stedsanalysen. Tidspunkt er ikke satt ennå på grunn av koronapandemien.

***Forslag nytt styre 2020**

Tom Wang	Leder / Gjenvalg for 1 år
Anne Fjelnseth Johnsen	Kasserer / Ikke på valg før 2021
Anne Bingen	Sekretær / Ikke på valg før 2021
Harald Hansen	Styremedlem / Gjenvalg for 1 år
Anne Synnøve Vaagsland Horten	Styremedlem / Ikke på valg før 2021
Rolf Stenberg	Styremedlem / Valgt for 2 år
Runi Langum	Varamedlem / Valgt for 2 år
Ellen Wang	Varamedlem / Gjenvalg for 1 år
Heidi Johansen	Revisor / Ikke på valg før 2021

Ressurspersoner 2020:

Jacob Dyrdal, Tore Nerdrum, Marit Gåsland, Hugo Røed, Eirin Bråten Nygård

Observatør på vegne av Vestfoldmuseene IKS: Hanne Synnøve Østerud

***Nytt styre anses godkjent, dersom det ikke kommer skriftlige innsigelser innen 19. april 2020**

REGNSKAP 2019 GODKJENT AV REVISOR

Eiendeler

Konto	Inngående Balanse	Bevegelse	Utgående balanse
1900 Kasse	-	-	-
1920 Bank	109 149	-32 682	76 467
	109 149	-32 682	76 467

Gjeld

Konto	Inngående Balanse	Bevegelse	Utgående balanse
2900 Forskudd medl.kontingent	-	-200	-200
	-	-200	-200

Egenkapital

Konto	Inngående Balanse	Bevegelse	Utgående balanse
2050 Annen egenkapital	109 149	-	109 149
Overskudd	-	-32 882	-32 882
	109 149	-32 882	76 267

Inntekter

Konto	Bevegelse	Budsjett i år	Budsjett neste år
3010 Grasrotandel	11 086		
3120 Salgsinntekter bøker, film etc.	5 620		
3200 Medlemskontingent	11 000		
3210 Gaver fra æresmedlemmer	200		
3850 Arrangement inntekter	3 947		
3920 Gaver til foreningen	1 310		
8040 Renteinntekter	19		
	33 181	-	-

Kostnader

Konto	Bevegelse	Budsjett i år	Budsjett neste år
4010 Varekostnad	-2 955		
4500 Kjøp av tjenester	-2 000		
6300 Leie lokaler	-3 256		
6545 Kostnader turstien	-27 725		
6800 Kontorrekvisita	-49		
6810 IT kostnader	-5 828		
6820 Trykksaker	-8 544		
6940 Porto	-580		
7330 Annonser	-7 348		
7610 Styre og årsmøtekostnader	-1 480		
7770 Bank- og kortgebyr	-404		
7790 Andre kostnader	-5 880		
8150 Rentekostnader	-16		
	-66 063	-	-

Resultat

Konto	Bevegelse	Budsjett i år	Budsjett neste år
Sum	-32 882	-	-

Underskudd 2019 skyldes i hovedsak at tilskudd vedr. tursti-prosjekt var bokført i 2018

Berger 26.2.20
Anne F. Fehrsen

REVISJONSBERETNING 2019

Berger Historielags regnskap for regnskapsåret 2019 er revidert og funnet i orden.

Årsresultatet viser et underskudd på kr 32.882 og egenkapitalen er per 31. desember 2019 på kr 76.267.

Årsregnskapet består av resultatregnskap og balanse.

Årsregnskapet er gitt i samsvar med gjeldene lov og forskrifter og i henhold til Berger Historielags formål

Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Berger Historielags økonomiske stilling per 31. desember 2019.

Berger 25.mars 2020

Heidi Johansen
Revisor

Budsjett for Berger Historielag 2020

Berger Historielag	
Forslag til budsjett 2020	
Inntekter	
Konto	
3010 Grasrotandel	12 000
3120 Salgsinntekter bøker, film etc.	2 000
3120 Salgsinntekter omvisning	1 000
3200 Medlemskontingent	12 000
3400 Tilskudd	65 000
3850 Arrangement inntekter	
3920 Gaver/støtte	3 000
8040 Renteinntekter	20
	95 020
Kostnader	
Konto	Budsjett neste år
4010 Varekostnad	3 000
4500 Kjøp av tjenester	2 000
6300 Leie lokaler	3 000
6545 Kostnader turstien	65 000
6800 Kontorrekvisita	
6810 IT kostnader	5 900
6820 Trykksaker	8 000
6940 Porto	300
7330 Annonser	5 000
7610 Styre og årsmøtekostnader	1 000
7770 Bank- og kortgebyr	320
7790 Andre kostnader	1 500
8150 Rentekostnader	
	95 020
Resultat	
Konto	
Sum	-